

Published on www.bilvavi.net

ספר נפש החיים 010 שער ד פרק ב גדרי דבקות בקב-ה ותורתו > [Home](#)

ספר נפש החיים 010 שער ד פרק ב גדרי דבקות בקב-ה ותורתו

בסייעתא דשמיא, נפה"ח שער ד' פרק ב'.

ענין עסק התורה לשמה, האמת הברור, כי לשמה אין פרושו דבקות כמו שסוברים עתה רוב העולם.

בפרקים להלן, מכאן ועד לערך פרק י', מבאר הנפה"ח את הסוגיא של "תורה לשמה". כאן הנפה"ח אומר, "האמת הברור כי לשמה אין פירושו דבקות". אולם כמו שיתבאר להלן בדבריו (בפרק ו') את אופן ההכנה ללימוד, שכאשר האדם מכין את עצמו לעסוק בד"ת, הוא צריך "לכוון להתדבק בלימודו בו בתורה, בו בהקב"ה". והרי שבדקות, ישן כאן **שתי סוגיות של דבקות: ישנה דבקות בתורה עצמה, וישנה דבקות בהקב"ה.**

ואם כן לשון הנפה"ח כאן "כי לשמה אין פירושו דבקות", כלומר- אין פירושו דבקות בהקב"ה. ואם תאמר כיצד להלן הנפה"ח יסביר להדיא שהאדם צריך להתכוון בשעת הכנתו ללימודו, שהוא מתכוון לעסוק בתורה כדי להתדבק "בו בתורה ובו בהקב"ה"?! אלא שביאור דבריו כדלהלן.

ראשית, צריכים להבין שיש כמה וכמה פנים שהאדם דבק בהקב"ה.

א. יש אופן של **דבקות מכח מדרגת אהבה ויראה**: במה שהאדם אוהב את בוראו- הוא מתדבק בו, כמו כן במה שהאדם מתירא מבוראו ג"כ הוא דבק בו, על אף שבפשטות היראה היא היפך של דבקות, אבל כבר האריכו רבותינו, שיראה היא חלק מחלקי הדבקות בו יתברך שמו. וא"כ בכללות, ישנם פנים של דבקות בבורא יתברך שמו, שמכח אהבתו ויראתו אליו יתברך האדם דבק בו יתברך.

ב. אופן נוסף של **דבקות, זהו כח ההשתוקקות שהאדם משתוקק ומקווה אליו יתברך שמו.**

ג. אופן נוסף של דבקות, זה מה שהאדם מרגיש ומכיר את אמיתת הימצאו, כביכול עצמותו ממש. **ובעצם הכרת הנפש את עצמותו ממש, בזה היא דבקה בו.**

א"כ בכללות הוזכרו עד השתא סוגים של דבקות בו יתברך שמו מכח אהבה ויראה, מכח השתוקקות ותקווה, ומכח הכרת מציאותו.

פנים נוספות לדבקות בבורא יתברך שמו: ד. **דבקות ברצונו יתברך שמו, ה. דבקות בחכמתו יתברך שמו, ו. ודבקות בדברו.**

יתבאר להלן (בפרק ו') בדברי הנפה"ח, **ששלושת החלקים הללו הינם דבקות דרך התורה, באיתגליא.** כלומר, כאשר האדם עוסק בדבר **הלכה** דייקא, אז הוא דבק **ברצונו הבורא**. "אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה", כי בזה מתגלה רצונו, ש-הוא אמר ויהי. כי בשעה שהאדם עוסק בדבר הלכה, הוא דבק במה שהקב"ה רוצה: הקב"ה רוצה שיהיה הדין חייב שיהיה הדין פטור, שיהיה טמא שיהיה טהור, שיהיה מותר שיהיה אסור וכן על זה הדרך. זהו סוג של דבקות בבורא בהתלבשות של רצונו. הוא ורצונו חד, כמו שאומרים רבותינו ומובא בנפה"ח (שם), ומצד כך זוהי **דבקות בהקב"ה - ברצונו דרך התורה.**

אופן נוסף שהאדם דבק ע"י הדברי תורה בהקב"ה: בשעה שהאדם עוסק **בדברי אגדה**, אומר הנפה"ח להלן להדיא, על אף שלכאורה זה לא גילוי ברור של רצונו יתברך שמו [ודאי שבנעלמות הכל זהו רצונו יתברך שמו, אבל באיתגליא אין כאן גילוי של רצונו יתברך שמו] אע"פ כן הינו דבק **בדיבורו יתברך שמו**, כי התורה כולה זהו דבר ה'. או בלשון אחרת בדברי רבותינו, זה נקרא שהוא דבק **בחכמה שהיא חכמתו יתברך שמו**, הוא ורצונו חד הוא וחכמתו חד.

מצד שלשת פנים אלו של הדבקות, אז בשעה שהאדם עוסק בתורה, אומר הנפה"ח שהוא דבוק בתורה, והוא גם דבוק בבורא יתברך שמו! מחד הוא דבוק בתורה, כלומר- ברצונו בחכמתו ובדיבורו של מקום שהיא תורתו, אבל מאידך, כיון שהיא רצונו **שלו יתברך**, היא חכמתו **שלו יתברך** והיא דיבורו **שלו יתברך**, הרי שמצד כך זה נקרא דבקות בבורא יתברך שמו.

בשאלה זו עוסק הנפה"ח ראשית כל: האם בשעת עסק התורה, צריך שהאדם יהיה דבוק בבורא באופן של אהבה ויראה, באופן של השתוקקות ותקווה, ובאופן של הכרת מציאותו?- את החלק הזה הנפה"ח בא לשלול (בפרקים ב-ג').

אבל האם בשעה שהוא עוסק בדברי תורה הוא צריך להיות דבוק ברצונו, דבוק בחכמתו ודבוק בדיבורו?- את זה הנפה"ח בארוכה בא לחייב (בפרקים ו-ז' ו"ד), שזוהי גופא צורת העסק בדברי תורה. זוהי נקודת נידון ראשונה.

נקודת הנידון השניה: האם בשעה שהוא עוסק בתורה, הוא צריך לחשוב ש"קוב"ה ואורייתא חד" והוא דבוק בו יתברך בשעה שהוא עוסק בתורה?- על זה אומר הנפש החיים (סוף פ"ב, וריש פ"י), שאם הוא יחשוב כן, הוא לא יוכל לעסוק בהויות דאביי ורבא.

צריך להבין אם כן, שמונח כאן שתי סוגיות:

ראשית, הסוגיא הראשונה, מה שהוסבר בפרטות סוגי הדבקות בו יתברך. שהדבקות דרך האהבה והיראה- היא לא באיתגליא דרך התורה, [הגם שהכל זהו אורה של תורה, שהרי איסתכל באורייתא וברא עלמא, אבל דבקות זו אינה באיתגליא דרך התורה]. וכן הדבקות שמגיעה מכח ההשתוקקות והתקווה- גם היא לא באיתגליא דרך הלימוד תורה עצמו, [ושבו הגם שהכל מכח הארת התורה אבל בשעה שהוא לומד הויות דאביי ורבא דייקא, דבקות זו אינה באיתגליא דרך העסק בתורה]. כמו כן הדבקות בעצם הכרת מציאותו יתברך שמו- אמנם הכח המגלה את מציאותו הוא האורייתא, אבל בשעה שהוא עוסק זו לא הנקודה שנמצאת בגילוי.

מה שאין כן, הדבקות שמגיעה בשעה שהאדם עוסק בתורה, מגילוי רצונו יתברך שמו, מגיעה מגילוי חכמתו יתברך שמו, מגיעה מדבר ה'- זהו האופן של ההלבשה שבו הוא דבוק בבורא. ממילא אומר הנפה"ח, שבשעה שהאדם עוסק בתורה, לא צריך שבאותו זמן הוא יעסוק באהבה ויראה, לא צריך שבאותו זמן הוא יעסוק בהשתוקקות ותקווה, ולא צריך שבאותו זמן הוא יעסוק בהזכרה של הכרת מציאותו יתברך שמו. [רק בזמן שהוא לא עוסק בתורה, אז בודאי שהוא מחוייב בכך].

יתר על כן, הסוגיא השניה, בזמן שהוא עוסק ברצונו יתברך שמו, בזמן שהוא עוסק בחכמתו יתברך שמו, בזמן שהוא עוסק בדיבורו יתברך שמו: **לפני** שהוא עוסק בדבר- הוא צריך **לכוון שהוא הולך לעסוק על מנת להתדבק**, אבל **בשעה** שהוא עוסק בדבר- הוא צריך **לחשוב במה שהוא עוסק**. ובדקות, **לפני** שהוא עוסק בד"ת- הוא צריך לכוון להתדבק בהקב"ה ולהתדבק בתורה עצמה, אבל **בשעה** שהוא עוסק בד"ת- הוא לא צריך לחשוב לא על הדבקות בבורא ולא על הדבקות בתורה עצמה, אלא רק בעצם מה שהוא עוסק.

אלו הן שתי סוגיות אם כן: סוגי הדבקות, ומה צריך לחשוב בשעה שהוא עוסק בדברי תורה.

אבל כל זה, כמו שכבר דובר לעיל, זוהי השכלת הדברים בלבד, זהו 'וידעת היום', עד השתא רק **הגדרנו** את ההגדרות של הדבקות בלבד, ואם כן עדיין אין די בכך. גע בעצמך, אם אדם ישהה לפני שהוא עוסק בד"ת **ויחשוב** שהוא דבוק ברצון ה', **יחשוב** שהוא דבוק בחכמתו **ויחשוב** שהוא דבוק בדיבורו, האם הוא יהיה דבוק ע"י זה שם?! הא למה זה דומה- לאדם **שחושב** שהוא אוכל ולא אוכל!! הוא הרי לא נמצא **במדרגת רצונו**, הוא לא נמצא **במדרגת חכמתו**, והוא לא נמצא **במדרגת דיבורו**, אז בודאי שעצם כך שהוא עוסק בד"ת הוא בודאי מקבל הארה מזה אבל האם הוא דבוק שם?- הוא הרבה הרבה רחוק מהדבקות לשם.

א"כ עד השתא הוגדרו בהשכלה מה הן ההגדרות של הדבקות, אבל לאחר מכן, לאחר "וידעת היום" צריך "והשבות אל לבבך!!" כלומר האדם **צריך להגיע למדרגה שרצון הבורא מתגלה בו**, שאז בשעה שהוא עוסק ברצונו יתברך שמו הוא דבוק ברצון הבורא, ואז הוא דבוק בו בתורה, בו יתברך ע"י רצונו; כמו כן הוא **צריך לגלות את מעמקי כח ה"אנת חכים ולאו בחכמה ידיעה"**, את חכמתו יתברך שמו במעמקי הנפש, ואז בשעה שהוא עוסק בחכמתו יתברך הוא דבוק באמת בו יתברך בתורתו ובו; וכן הוא **צריך לגלות את כח הדיבור של ה' שפתי תפתח"**, ואז בשעה שהוא מדבר דברי תורה הוא

דבוק בדבר ה'!!

אבל זולת זה, אפילו אם הוא יגדיר את כל ההגדרות שבעולם - אהבה יראה השתוקקות תקווה הכרה, וימשיך יגדיר - רצונו וחכמתו ודיבורו ועוד ועוד הגדרות אמיתיות, הוא יוכל אולי להיות בקי בשער ד' של נפה"ח מרישא ועד גמירא, הוא יוכל לחבר ספר בעיון על כל ההגדרות שנאמרו, והוא יוכל אולי להגדיר מה זה לשמה, אבל בעצם מדרגת הלשמה הוא לא נמצא בה כלל! וזה לא יעזור כמעט מה שהוא יכוון קודם לכן שהוא מכוון להתדבק בו יתברך בתורתו בחכמתו ברצונו ובדיבורו, רק מעט זה יעזור כי סוף כל סוף מחשבה מועלת משהו, אבל הוא לא שם!!

לכן, כל הכוחות שיתבארו השתא, ובעזר ה' יורחבו להלן בפרקים, צריך ראשית כל להבין את חלקיהם, להבין מה הם ומה הצורך להתדבק בכל חלק וחלק ומתי, אבל- **יצטרכו בהכרח לגלות את אותו עומק של כח בנפש, וכשיתגלה אותו עומק של כח בנפש, אז האדם יוכל לקיים את מה שנאמר כאן באופן של שכל ובאופן של לב**, באופן של וידעת היום ובאופן של והשבות אל לבבך.

נתבארו א"כ בסייעתא דשמיא דברי הנפה"ח, מה שהוא בא לאפוקי, ש"ענין עסק התורה לשמה, האמת הברור", [כידוע שהוא חולק בעיקר על המהלך שנתבאר בספר יושר דברי אמת והוא מהפך את דבריו לצד השני], "כי לשמה אין פירושו דבקות!", דבקות במה?- לשמה ודאי שפירושו דבקות בתורה, ודבקות בהקב"ה דרך רצונו דרך חכמתו ודרך דיבורו, כמו שהנפה"ח עצמו מיד יאמר להלן (בפ"ו-ז), אז כשהוא אומר כאן בכללות "כי לשמה אין פירושו דבקות", באיזו דבקות איירי?- "כמו שסוברים עתה רוב העולם!". ומה סוברים עתה רוב העולם?-

שהרי אמרו רז"ל במדרש, שביקש דוד המלך ע"ה מלפניו יתברך, שהעוסק בתהלים יחשב אצלו יתברך כאילו עוסק בנגעים ואהלות.

אז כאשר הבני אדם אומרים תהלים, איזו דבקות יש להם בהקב"ה?- על דרך כלל הם מגלים אהבת הבורא, הם מגלים יראת הבורא, הם מגלים השתוקקות, הם מגלים תקווה, ואולי אולי הם מגלים הרגשה והכרה בעצם מציאותו יתברך שמו. אלו אופני הדבקות שמתגלים בשעה שבני אדם אומרים תהלים.

ולפי זה נבין השתא למה עיקר אותם אלו שפרשו מעסק התורה הלכו לעסוק בספרי מוסר ותהלים וכדומה, כי איזה סוג של דבקות הם חיפשו?- הם חיפשו סוג של דבקות מכח הרגשה של אהבה ויראה, מכח השתוקקות ותקווה, [מעט מאוד חיפשו דבקות מכח עצם ההכרה במציאותו יתברך שמו]. עיקר הדבקות שחיפשו אותם בני האדם, שמזה מלאים מזן אל זן דברי רבותינו בספרי יראה ומוסר, זוהי דבקות של אהבה ויראה והשתוקקות ותקווה!! ולכן נראה היה להם, שהעיקר הוא לעזוב את העסק של ד"ת ולעסוק בספרי מוסר לרוב וספר תהלים וכדומה. כי הם מבינים שזה נקרא לשמה, ואם זה נקרא לשמה, מכיון שבשעה שהוא עוסק בהיות דאב"י ורבא הוא לא מרגיש אהבה ויראה, ולא מרגיש השתוקקות ותקווה, אז נראה לו שהוא לא משיג את הלשמה, ונמצא חס ושלום פורש מהמדרגה של עסק התורה, לשאר הספרים שמביאים אותו לאהבה ויראה, ולהשתוקקות ותקווה!!

אבל מה באמת חסר?- **חסרה ההבנה שיש פנים לרוב לדבקות בבורא, ועיקר הדבקות היא מכח התורה הקדושה באופן של דבקות בו בתורה אבל בהלבשה של רצונו חכמתו ודיבורו שאז הוא דבוק בו יתברך שמו!!**

מי שחשיג את אותה מדרגה של דבקות- אז הוא מבין ברור שאפשר להשיג אותה דרך התורה! אבל מי שכל התפיסה שלו בדבקות בבורא היא אהבה ויראה והשתוקקות ותקווה- אז הוא לא רואה איך דרך שור שנגח וכדו' הוא יגיע לאותן מדרגות, ולכן הוא פורש מהתורה חס ושלום ועוסק בדברים אחרים.

מדובר הרי בבני אדם אשר "קירבת אלוקים יחפצון" ואשר "כוונתם לשמים" כמו שאמר הנפה"ח לעיל (בפ"א), אז מה חסר?- **חסרה ההבנה של צורת דבקות ברצונו, צורת דבקות בחכמתו, צורת דבקות בדיבורו**. ודאי שחוסר הבהירות נובע מחמת שרוב מי שעוסק בתורה אין לו באיתגליא דבקות ברצונו בחכמתו ובדיבורו, ולכן נראה לאותם בני האדם שעסק התורה גם לא מוליד דבקות!!

אבל מי שמגיע לנקודה האמת, אז הוא מברר את קומת נפשו, והוא צריך שתהיה לו אהבה ויראה ודבקות מכחם, וצריך שתהיה לו השתוקקות ותקווה ודבקות מכחם, ותהיה לו הכרה בעצם מציאות הבורא ודבקות מכח הזה, **אבל גם צריך שיעיקר העסק מבוקר ועד לילה לא ישבותו יהיה באיזה סוג של דבקות?- בדבקות ברצונו בחכמתו ובדיבורו יתברך שמו, שם צריך להיות שיהיה עיקר הדבקות של האדם!!**

כשהאדם מכיר **בהשכלה** את כל הכוחות הללו, ראשית, סדר היום שלו משתנה. לאחר מכן כשיכיר אותם **בקומת הלב**, אז

הדבקות שלו בתורה באמת תהיה דבקות בתורה בו יתברך שמו. היום כאשר הוא עוסק בתורה אם אין לו **גילוי** של רצונו חכמתו ודיבורו יתברך שמו- אז הוא לא דבוק בהקב"ה, אבל יתר על כן, אם אין לו את ה**בהירות** של רצונו חכמתו ודיבורו- אז גם הדבקות בתורה היא דבקות שאינה שלמה.

הדברים הללו בעזר ה' יתבארו עוד בהרחבה, אבל זהו פתח גדול להתחיל את הסוגיא בבהירות חלקיה, והבנת מהות ענינה של תורה.

- [\[נפש החיים שער ד\] 1\]](#)

Source: <http://bilvavi.net/shiur/תורתו-ה-ותורתו-ב-גדר-דבקות-ב-קב-ה-ותורתו>

Links

[1] <http://bilvavi.net/nefesh.hachaim.dalet>